

Oslo, 19. oktober 2018
Ref.: #48613-501-6600450.1

ANKE

til

BORGARTING LAGMANNSRETT

Sak nr.: 18-088856TVI-OBYF/2

Ankende part 1: Fredrik Ljone
Elvebakken 26
5067 Bergen

Ankende part 2: Håkon Wium Lie
Enebakkveien 54
0657 Oslo

Prosessfullmektig: Advokat Halvor Manshaus
Advokatfirmaet Schjødt AS
Ruseløkkveien 14 P.b. 2444 Solli, 0201 Oslo

Ankemotpart: Stiftelsen Lovdata v/styrets leder
Org.nr.: 934 282 744
Postboks 2016 Vika
0125 Oslo

Prosessfullmektig: Advokat Jon Wessel-Aas
Bing Hodneland Advokatselskap DA
Postboks 1903 Vika
0124 Oslo

Saken gjelder: Midlertidig forføyning, vern av rettsavgjøresler

1. INNLEDNING

Oslo byfogdembete avsa den 21. september 2018 slik kjennelse i sak om midlertidig forføyning:

1. *Fredrik Ljone og Håkon Wium Lie pålegges straks å slette alle rettsavgjørelser fra Høyesterett, hentet fra DVD utgitt av Stiftelsen Lovdata i 2005 og avgjørelser fra Høyesterett, hentet fra Stiftelsen Lovdatas onlinedatabase herunder fra 2006 og 2007 uavhengig av hvem som er kilden for disse avgjørelser. Plikten gjelder også sammendrag av avgjørelser fra Høyesterett hentet fra disse kilder.*
2. *Fredrik Ljone og Håkon Wium Lie forbyes å overdra eller å medvirke til overdragelse av rettsavgjørelser, sammendrag og tilhørende data som nevnt i punkt 1 til tredjemenn, samt selv å tilgjengeliggjøre eller medvirke til tilgjengeliggjøring av det samme på enhver måte herunder på enhver digital plattform.*
3. *Fredrik Ljone og Håkon Wium Lie pålegges, i tillegg til sletteplikten etter nr. 1, å slette sammendrag av avgjørelser fra Høyesterett hentet fra Lovdatas databaser herunder fra CD utgitt av Lovdata i 2002, så fremt det gjelder sammendrag til avgjørelser avsagt i 1945 eller senere. Fredrik Ljone og Håkon Wium Lie forbyes å overdra eller medvirke til overdragelse av de samme sammendragene til andre. Fredrik Ljone og Håkon Wium Lie forbyes å tilgjengeliggjøre eller medvirke til tilgjengeliggjøring av de samme sammendragene på enhver måte herunder på enhver digital plattform.*
4. *I forbindelse med sletting som pålagt i punkt 1 kan Fredrik Ljone og Håkon Wium Lie speilkopiere dataene på et lagringsmedium som overleveres Lovdata til oppbevaring. Kopiering skal skje sammen med representant for Lovdata eller namsfogden, som tar med seg det aktuelle lagringsmedium for oppbevaring hos Lovdata inntil det er avklart ved avtale eller dom at dataene skal slettes eller tilbakeleveres.*
5. *Sletteplikten for sammendrag til rettsavgjørelser som bare omfattes av punkt 3 må oppfylles før publisering av den enkelte rettsavgjørelse, likevel senest innen 1 måned etter forkynnelsen av denne kjennelsen.*
6. *Fredrik Ljone og Håkon Wium Lie dømmes solidarisk til å betale sakskostnader til Stiftelsen Lovdata med kroner 370 000 innen to uker etter forkynnelsen av denne kjennelsen.*
7. *Rettens kjennelse av 1. juni 2018 i sak 18-083936 [TOBYF-2018-83936] erstattes i sin helhet av denne kjennelsen.*

Kjennelsen ble forkynt samme dag.

Håkon Wium Lie og Fredrik Ljone påanker med dette avgjørelsen til Borgarting lagmannsrett. Som det vil fremgå i det følgende gjelder anken så vel bevisbedømmelsen som rettsanvendelsen. Det ankes særskilt over sakskostnadene, ettersom de ankende parter i realiteten fikk medhold i det alt vesentlige av saken sett opp mot den opprinnelige begjæringen som ble fremmet av Lovdata og skulle derfor blitt tilkjent sakens omkostninger.

De ankende parter ber om at anken avgjøres etter muntlige forhandlinger jf. tvisteloven § 29-15 annet ledd. Bestemmelsen fastslår at muntlig forhandling skal holdes når "*hensynet til forsvarlig og rettferdig rettergang tilsier det*".

Det er nødvendig med muntlige forhandlinger i den foreliggende sak. Saken gjelder et høyaktuelt og prinsipielt spørsmål om allmennhetens innsyn i rettsavgjørelser. Avgjørelsen fra byfogdembetet har vært gjenstand for inngående debatt i norsk offentlighet og tvisten har også fått internasjonal oppmerksomhet.

For de ankende parter, som opplevde at byfogdembetet fattet en så inngripende kjennelse, ved at tjenesten i praksis ble stanset uten forutgående kontradiksjon, og som deretter måtte vente tre måneder på en fornyet vurdering etter muntlige forhandlinger, er det svært viktig at man nå får saken fullstendig belyst gjennom muntlige ankeforhandlinger.

Lovdata erkjente først umiddelbart forut for de muntlige forhandlinger at materialet fra 2002-CD platen var falt i det fri, mens anførselen om at sammendragene fra rettsavgjørelsene måtte fjernes først ble fremmet under selve de muntlige forhandlinger. Det ble aldri fremlagt noen form for dokumentasjon som godtgjør at Lovdata faktisk står som rettighetshaver hva angår sammendragene.

Til tross for at det gikk tre måneder fra den første kjennelsen til muntlige forhandling, så ble altså Lovdatas anførsler på helt sentrale punkter i saken endret vesentlig i siste øyeblikk, slik at saken nå bør behandles muntlig for lagmannsretten.

Det antas at det vil være tilstrekkelig at det settes av en hel dag til muntlige forhandlinger.

Samtidig med at anken inngis til lagmannsretten, gjenåpner rettspraksis.no i dag sin nettside. På nettsiden er det gjort tilgjengelig Høyesterettsavgjørelser fra 2002 og bakover, hentet fra CD-platen fra 2002. Her er vernetiden på 15 år utløpt. Samtlige sammendrag som angitt i byfogdens kjennelse er slettet.

2. SENTRALT I ANKEN

Et avgjørende punkt i saken er avveiningen mellom åndsverksloven § 14 og § 24. I denne vurderingen kommer det inn et spesielt forhold ved at Lovdata som eneste aktør i markedet hadde en eksklusiv ordning frem til 2008 der man mottok avgjørelser fra domstolene via digitale direktelinjer. Disse avgjørelsene er det kun Lovdata som besitter i sin helhet.

Domstolene følger ellers et system der avgjørelser utleveres på konkret forespørsel og der den enkelte sak er konkretisert, f.eks. ved angivelse av parter, dato osv. For straffesaker eldre enn 5 år får man avslag på begjæring om utlevering av avgjørelser. Dermed er det ikke mulig i praksis å få tilgang til den samlede masse med rettsavgjørelser fra Høyesterett forut for 2008 i digital form.

2.1 **Saken krever en helhetsvurdering mellom § 14 og § 24 - flere tunge rettskilder tilsier at § 14 skal slå gjennom i vår sak**

De ankende parter har vist til at Åndsverkslovens § 14 innebærer en begrensning av bestemmelsen i § 24 om databasevern når det gjelder rettsavgjørelser. (Merk at ny åndsverkslov trådte i kraft 1. juli i år, og avløser henholdsvis §§ 9 og 43 i vår sak).

§ 14 slår uttrykkelig fast: "*Lover, forskrifter, rettsavgjørelser og andre vedtak av offentlig myndighet er uten vern etter denne loven.*"

§ 24 om databasevern viser i femte ledd uttrykkelig til § 14, som altså får tilsvarende anvendelse på databaser.

De ankende parter har vist til flere tilstøtende rettsregler som først og fremst får betydning i vår sak ved tolkningen og anvendelsen av § 14 opp mot § 24:

- Retten til ytringsfrihet i EMK artikkel 10, innebærer også en rett til å motta informasjon – herunder rettsavgjørelser.
- Prinsippet om "access to court" og rettferdig rettergang i EMK artikkel 6 forutsetter tilgang til gjeldende rett, herunder rettspraksis.
- Forbudet mot usaklig forskjellsbehandling innebærer at Lovdata ikke eksklusivt over en årrekke kan motta dommer fra samtlige domstoler og deretter nekte videre avgivelse.
- Lovdata er å regne som et offentlig organ, eller har et "skinn" av offentlighet som i den aktuelle konteksten innebærer en innskrenkende tolkning av åndsverksloven § 24
- Prinsippet om Publicatio Legis innebærer at rettsavgjørelser som har betydning som rettskilde ved fastleggelsen av gjeldende rett må være tilgjengeliggjort
- Lovdata har vederlagsfritt mottatt samtlige avgjørelser fra Høyesterett siden 1987, samt også lagmannsrettene og tingrettene. Det eksisterer ikke noe annen kilde for å hente ut alle Høyesterettsavgjørelsene for denne perioden.

Disse demokratiske forutsetninger og rettsregler slår inn med full tyngde ved anvendelsen av § 14, og innebærer at § 14 i vår sak skal slå gjennom overfor § 24. Denne helhetsvurderingen av § 14 opp mot § 24 mangler i byfogdens kjennelse og utgjør en vesentlig feil ved avgjørelsen.

2.2 **Lovdata tilsvarende ikke Gyldendal Rettsdata**

Partene er enige om at rettspraksis.no ikke kunne ha hentet ut Høyesterettsavgjørelsene fra Gyldendal Rettsdata. Dette er en selvstendig aktør som har investert i å samle inn materialet selv, uten å bli tilgodesett med direkte avgivelse fra samtlige instanser under en eksklusiv muntlig ordning (tingrettene og Høyesterett). Gyldendal Rettsdata har heller ikke kunnet samle alle avgjørelsene fra Høyesterett, slik at det kun er Lovdata som har en komplett samling.

I kjennelsen heter det følgende: "*Retten finner det bevist at Lovdata driver næring i direkte konkurranse med andre aktører. Det vises for eksempel til konkurrenten Gyldendal rettsdata.*"

Vurderingstemaet er ikke om det finnes konkurrenter i markedet, men om Lovdata driver på konkurransmessige like vilkår. De ankende parter har anført at Lovdata har hatt en rolle og funksjon som tilsier at § 14 må slå gjennom overfor § 24. I denne forbindelse er det vist til offentlighetsloven som et eksempel på hvordan vurderingen av virksomhetens rolle er trukket opp. Det må presiseres at selv om lagmannsretten kommer til at Lovdata ikke er et offentlig organ, så må momentene i vurderingen likevel trekkes inn ved avveiningen mellom § 14 og § 24. Det springende punkt er om Lovdata har en berettiget forventning om investeringsbeskyttelsen som ligger i databasevernet, samt om § 14 uansett slår igjennom en slik forventning ved at Lovdata i praksis har drevet en tjeneste på vegne av det offentlige.

Vurderingen er sentral i saken. Gyldendal Rettsdata har selv måttet laste ned Høyesterettsavgjørelser fra Lovdata uten samtykke, ved at det ikke har vært noen annen måte å få tilgang til materialet på. Avgjørelsene som Lovdata fikk avgitt fra Høyesterett etter eksklusiv muntlig avtale som løp fra 1987 til og med 2007 utgjør anslagsvis 22 400 avgjørelser. Faktisk utdrag side 268 viser Lovdatas årsrapport der det fremgår at man har fått i snitt 1120 avgjørelser per år fra Høyesterett i perioden 2004 – 2007. Gyldendal Rettsdata har totalt kun litt over 41 000 avgjørelser i sin database.

Rettspraksis.no har selv forsøkt å begjære avgitt avgjørelser fra Høyesterett. For straffesakene har man fått avslag for alle avgjørelser som ligger mer enn 5 år tilbake i tid. For spesifiserte sivile saker har man fått innsyn, men det er ikke noe system eller ordning for å avgi samtlige avgjørelser fra Høyesterett, heller ikke for perioden 1987 – 2007 som Lovdata har fått eksklusiv tilgang til.

3. KORT OM SAKENS GJENSTAND

Saken gjelder anke over kjennelse om midlertidig forføyning som pålegger de ankende parter å slette alle rettsavgjørelser fra Høyesterett, hentet fra DVD utgitt av Stiftelsen Lovdata i 2005, og avgjørelser fra Høyesterett, hentet fra Stiftelsen Lovdatas onlinedatabase fra 2006 og 2007 som de ankende parter har offentliggjort på nettstedet rettspraksis.no. I tillegg er de ankende parter pålagt å slette alle sammendrag av avgjørelser fra Høyesterett hentet fra Lovdatas databaser, herunder fra CD utgitt av Lovdata i 2002, så fremt det gjelder sammendrag til avgjørelser avsagt i 1945 eller senere.

Spørsmålet er om vilkårene for å beslutte midlertidig forføyning er oppfylt.

De ankende parter er initiativtakerne bak nettstedet rettspraksis.no, som har til formål å gjøre rettsavgjørelser fra Høyesterett tilgjengelig for allmennheten. Som Oslo byfogdembete også la til grunn er Rettspraksis.no et idealistisk prosjekt uten økonomisk motiv. Lovdata har ikke i dag noe tilbud rettet mot privatpersoner, tjenesten er kun rettet mot fire kategorier av profesjonelle brukere:

1. Bedrifter og selvstendige enheter
2. Kommuner
3. Advokater/juridisk tjenesteyting
4. Undervisningsinstitusjoner og bibliotek

Minsteprisen for et abonnement som gir tilgang til Høyesterettsavgjørelsene ligger på 16.215 NOK inkludert merverdiavgift.

Høyesterett bidrar gjennom sine avgjørelser til å utforme gjeldende rett. Dette skjer ved tolking og utfylling av lovbestemmelser og forskrifter, tilsidesettelse eller endring av lover og forskrifter, utforming av nye ulovfestede rettsregler, tilsidesettelse eller endring av tidligere prejudikater osv. Rettspraksis.no mener borgerne har krav på tilgang til disse avgjørelsene, som *de facto* er nødvendig for å vurdere egen rettsstilling, gjøre seg kjent med rettsreglene og følge med på domstolens virksomhet.

Rettspraksis.no har mottatt en rekke støtteerklæringer fra ulike aktører i Norge så vel som fra utlandet. Saken har fått frem et demokratisk problem: Gjeldende rett er kun i begrenset grad gjort tilgjengelig i Norge. Avgivelsen av dommer fra tingretter, lagmannsretter og Høyesterett har skjedd på et diskriminerende grunnlag, ved at kun Lovdata som eneste aktør har mottatt disse over den perioden som er aktuell i vår sak.

Norsk Journalistlag og Norsk Redaktørforening er tunge organisasjoner som samlet representerer bredde i det norske medielandskapet. Disse har erklært at de vil inngi egne støtteskriv i saken for å fremheve sakens prinsipielle side mot samfunnet og disse aktørenes virkeområde.

Det er på det rene at de ankende parter har fått tilgang til Lovdatas database over høyesterettsdommer ved å laste ned data fra CD og DVD på Nasjonalbiblioteket og at de senere har tilgjengeliggjort dette på nettstedet rettspraksis.no. Ved lanseringen av rettspraksis.no den 17. mai 2018 inneholdt nettstedet

1. 347 MB med høyesterettsavgjørelser, lastet ned fra Lovdatas DVD fra 2005, utlånt fra nasjonalbiblioteket. Disse omfatter alle avgjørelser fra 2005 og bakover i tid.
2. 740 avgjørelser fra Høyesterett fra årene 2006 og 2007 donert av en privatperson. Avgjørelsene er opprinnelig lastet ned fra Lovdatas onlinedatabase.
3. Høyesterettsavgjørelser fra 2008 og framover, hentet fra domstol.no og Høyesteretts nettsider. Disse avgjørelser er ikke omstridt i saken.

Rettspraksis.no var åpent for allmennheten fra 17. mai 2018 til nettsiden ble stengt av de ankende parter den 31. mai 2018.

Lovdata begjærte 31. mai 2018 midlertidig forføyning mot Fredrik Ljone og Håkon Wium Lie (heretter også omtalt som de ankende parter, rettspraksis.no eller RP) med blant annet krav om at de ankende parter ble pålagt å fjerne alle rettsavgjørelser på Rettspraksis.no som hadde sitt opphav fra Lovdatas database, samt slette enhver datafil på Rettspraksis.no som var lastet ned fra Lovdatas database.

Etter å ha mottatt kopi av forføyningen sendte Ljone e-post til Oslo byfogdembetes e-postadresse, den 31. mai 2018 kl. 15:03 hvor det ble anført at begjæringen bygget på uriktig faktum og hvor de ankende parter ba om å bli kontaktet av dommeren. Dagen etter tok undertegnede kontakt med retten og meldte seg som prosessfullmektig og ba om tilsvarsfrist og berømmelse av muntlige forhandlinger. På tross av dette avsa Oslo byfogdembete den 1. juni 2018 kjennelse i sak 18-083936 TVI-OBYF/2, uten forutgående

muntlige forhandlinger, der Lovdata for en stor del fikk medhold i sin forføyningsbegjæring.

Forføyningsbegjæringen var fundert på feil faktum. Lovdata anførte at rettspraksis.no hadde lastet ned innhold fra Lovdatas nettside ved å bruke en digital robot til å hente ut avgjørelser over en periode på flere år. Dette stemte ikke, men ble lagt til grunn i kjennelsen som altså ble avsagt *ex parte*.

Ljone og Lie begjærte etter dette muntlige forhandlinger. Grunnet saksanlegget valgte de ankende parter å bytte ut dataene fra DVD 2005 med dataene fra CD 2002. Lovdata bestred at dette hadde noen betydning, ved at avgjørelsene uansett måtte anses å stamme fra Lovdatas database som helhet. Dette skulle tilsi at vernetiden på 15 år dermed ikke var utløpt.

Rettspraksis.no opplevde at dette var et viktig prinsipielt punkt i saken, å få frem at innholdet på CD-platen var falt i det fri i forhold til databasevernet. Ved en eventuell relansering av nettsiden ville derfor kun avgjørelser fra Høyesterett hentet fra CD platen fra 2002 være tilgjengelige.

Det ble altså fremholdt at det var 2002 CD-platen som ville bli brukt fremover. Det ble imidlertid vist til at byfogden i forbindelse med vurdering av sakskostnadene måtte ta stilling til den opprinnelige bruken av materialet fra 2005-platen. Dersom byfogden i denne forbindelse ga uttrykk for at materialet herfra var greit å bruke, ville rettspraksis.no bruke dette materialet for å supplere årene 2003-2007, altså årene etter 2002-platen og frem til avgjørelsene fra Høyesterett ble gjort allment tilgjengelig i 2008. Motsatt ville man ellers avstå fra å bruke 2005-platen overhode.

Rettsmøtet ble avholdt 30. og 31. august 2018, altså tre måneder etter tingrettens opprinnelige kjennelse. Lovdata erkjente først denne uken at vernetidens utløp medførte at avgjørelsene fra 2002-platen lå utenfor databasevernets verneperiode på 15 år.

Oslo byfogdembete avsa den 21. september 2018 ny kjennelse om midlertidig forføyning og det er denne kjennelsen som nå påankes.

4. ANKEGRUNNENE – VILKÅRENE FOR MIDLERTIDIG FORFØYNING

4.1 Innledning

Etter tvisteloven § 34-1, jf. § 34-2 er det tre kumulative vilkår for å beslutte midlertidig forføyning.

For det første må saksøker sannsynliggjøre at det foreligger sikringsgrunn, jf. tvisteloven § 34-2 første ledd første punktum, jf. 34-1 første ledd. Lovdata har i denne saken anført både tvisteloven § 34-1 første ledd bokstav b og bokstav a.

For det andre må saksøkeren sannsynliggjøre det kravet som det begjæres forføyning for, jf. tvisteloven § 34-2 første ledd første punktum.

Endelig må en midlertidig forføyning ikke være uforholdsmessig, jf. tvisteloven § 34-1 annet ledd.

Som det vil fremgå i det følgende, vil de ankende parter anføre at tingretten uriktig konkluderte med at vilkårene for å beslutte midlertidig forføyning er oppfylt.

4.2 Sikringsgrunn

4.2.1 Generelt

Etter tvisteloven § 34-1 første ledd bokstav b kan midlertidig forføyning besluttes "(...) når det finnes nødvendig for å få en midlertidig ordning i et omtvistet rettsforhold for å avverge en vesentlig skade eller ulempe, eller for å hindre voldsomheter som saksøktes adferd gir grunn til å frykte for.

Etter tvisteloven § 34-1 bokstav a foreligger sikringsgrunn "når saksøktes adferd gjør det nødvendig med en midlertidig sikring av kravet fordi forfølgningen eller gjennomføringen av kravet ellers vil bli vesentlig vanskeliggjort".

4.2.2 Det foreligger ikke sikringsgrunn etter bokstav a

Sammendragene

Retten fant for sammendragene at saksøktes adferd gjorde det nødvendig med en midlertidig sikring av kravet fordi forfølgningen eller gjennomføringen av kravet ellers ville bli vesentlig vanskeliggjort. Allerede lagringen av sammendragene på serveren og den fare for spredning det innebærer, samt den varslede publisering av sammendragene fra CD 2002 gjorde i følge retten en forføyning nødvendig. Synspunktet synes å være at der sammendragene først er spredd mister Lovdata kontrollen over vernet materiale.

Som omtalt ovenfor kom anførselen om sammendragene først under den muntlige forhandling. Det ble ikke fremlagt noen dokumentasjon som tilsa at Lovdata hadde rett til å kreve sammendragene fjernet fra rettspraksis.no. Til tross for dette konkluderte byfogden med at sammendrag måtte fjernes som angitt i kjennelsen.

Det er på det rene at en rekke av sammendragene ikke har verkshøyde.

Det er ikke dokumentert at Lovdata har rettighetene til sammendragene. Rettigheten til et sammendrag ligger hos den enkelte forfatter av det enkelte sammendrag. Det må fremvises overgang av rettigheter fra den enkelte forfatter til Lovdata for at sammendragene skal kunne fjernes etter begjæring fra Lovdata.

Lovdata overtok i 2016 publiseringen av Norsk Retstidende, men ifølge en artikkel i Advokatbladet der redaktøren for Norsk Retstidende Nils Erik Lie forklarer overgangen, heter det:

"Rettighetene til tidsskriftet er nå overdratt fra Advokatforeningen til Lovdata. Lovdata overtar navnet Norsk Retstidende, mens Advokatforeningen beholder retten til de historiske versjonene frem til og med 2015-årgangen."

Dette mer enn antyder at Lovdata ikke har overtatt rettighetene til selve sammendragene, dersom disse rettighetene i det hele tatt har ligget hos Advokatforeningen (åndsretten tilligger som nevnt den enkelte forfatter med mindre denne har blitt overført).

Bilag 1: Artikkel fra Advokatbladet 03.03.2016

For å spisse saken og ikke miste fokus på det sentrale spørsmålet om tilgang til Høyesterettsavgjørelsene, vil rettspraksis.no kunne godta et dokumentert krav om å fjerne sammendragene. For det tilfelle at Lovdata dokumenterer at det rent faktisk har skjedd en overgang av rettigheter til sammendragene, slik at Lovdata i dag står som rettighetshaver, vil rettspraksis.no altså godta den nye anførselen fra Lovdata og fjerne sammendragene fra den aktuelle perioden fra rettspraksis.no.

Høyesterettsavgjørelsene

I Lovdatas begjæring ble det anført at Høyesterettsavgjørelser godt over 170 år tilbake i tid skulle fjernes fra rettspraksis.no. Begjæringen viste seg å være fundert på feil faktisk grunnlag, det alt vesentlige av avgjørelsene kan fritt legges ut frem til 2002 under henvisning til at databaservernet er utløpt. Etter 2008 har Høyesterett selv publisert avgjørelsene.

Saken har skrumpet inn til kun de 5 årene 2003-2007. Publiseringen av disse avgjørelsene oppfyller ikke vilkåret om at "*forfølgningen eller gjennomføringen av kravet ellers vil bli vesentlig vanskeligjort*". Det er ikke fra Lovdatas side forklart hvorfor disse fem årene med avgjørelser ikke kan publiseres uten at forfølgningen av kravet ellers blir forvansket. Partene er enige om at rettspraksis.no ikke fremstår som noen reell konkurrent til Lovdata, og ingen brukere av Lovdata PRO vil forlate abonnementet til Lovdata som følge av publiseringen. Det er uomtvistet hva som er blitt publisert, og kravet vil kunne forfølges som et ordinært krav uten å måtte ty til midlertidig forføyning.

Kravet i litra a) er ikke oppfylt hverken for sammendragene eller avgjørelsene fra Høyesterett.

4.2.3 Det foreligger ikke sikringsgrunn etter bokstav b

Byfogdembetet har i sin kjennelse lagt til grunn at de ankede parters adferd "*gir grunn til å frykte at det uten en forføyning vil skje nedlasting, publisering, eller videreformidling som krenker Lovdatas rettigheter i vesentlig grad*".

Retten har videre vektlagt de ankende parters forsikring om at de ikke kommer til å publisere eller gi andre tilgang til dataene hentet fra DVD 2005 så lenge det ikke er avklart at de har lov til å gjøre dette. Disse dataene ble jo mellom 31. mai og rettsmøtet byttet ut med data fra CD 2002 som partene nettopp er enige om ikke er vernet etter reglene om databaservern. Retten synes imidlertid ikke å ha vektlagt dette tilstrekkelig ettersom det avgjørende for retten synes å ha vært at opphavsretten og databaservernet har en betydelig ikke-økonomisk side som må respekteres. Rettens oppfatning synes å være at det etter bokstav b er tilstrekkelig til å anse noe som en vesentlig skade eller ulempe at Lovdata nå ikke har kontroll over deler av sin database selv om de ankende parter umiddelbart etter

forføyningen viste at de respekterte Lovdatas syn ved å stenge ned nettsiden rettspraksis.no.

Som omtalt ovenfor er det ikke realistisk å legge til grunn at noen vil kansellere abonnementet hos Lovdata Pro fordi det ligger 5 år med Høyesterettsavgjørelser tilgjengelig på rettspraksis.no. Samlingen på rettspraksis.no for disse fem årene er heller ikke komplett, ved at det mangler hundrevis av avgjørelser fordi årene 2006-7 kun stammer fra en privat samling som omfatter et mindre antall avgjørelser i perioden.

Det må uansett legges avgjørende vekt på hva Lovdata selv har fremført som den største faren for skade. I begjæringens side 17, faktisk utdrag side 402, skriver Lovdata: *"Den største faren for skade ligger imidlertid i at tilgjengeliggjøringen på Rettspraksis.no gjør det mulig for andre kommersielle aktører å massenedlaste store deler av Lovdatas database og sammendrag til egne kommersielle formål."*

I kjennelsen vises det til at samtlige avgjørelser er tilgjengelig på biblioteket, men at det vil være lettere å lese ned fra rettspraksis.no. Dette gir liten mening. Innholdet fra 2002 og bakover står man fritt til å laste ned. Det er altså kun snakk om de fem årene 2003-2007. Som nevnt ovenfor har ikke rettspraksis.no her noe fullstendig innhold for perioden 2006-7, ved at disse dommene kommer fra en privat domssamling. Vilåret om fare er ikke oppfylt allerede ved at det er snakk om en så begrenset del av databasen, og at denne ikke er fullstendig. Sammenholdt med at en profesjonell aktør kan hente ut det fullstendige innhold direkte fra dataplate fra biblioteket er det åpenbart at det ikke foreligger sikringsgrunn.

Faktum er at saken stiller seg vesentlig annerledes enn hva Lovdata la til grunn da begjæringen ble innsendt. Der er det lagt til grunn at 182 år med Høyesterettsavgjørelser ulovlig er lastet ned med digital robot, jft begjæringens side 16, faktisk utdrag side 401: *"Som det fremgår av punkt 3.6 har de saksøkte over flere år bedrevet "gjentatt og systematisk" nedlasting av dokumenter fra Lovdatas database. Dette er trolig gjort over lang tid for å omgå Lovdatas beskyttelsessystemer mot uautorisert massenedlasting. Resultatet er en fremstilling av vesentlige deler av Lovdatas database"*.

Realiteten var imidlertid at rettspraksis.no gikk på biblioteket og la inn dommene fra en dataplate. Lovdata har nå erkjent at innholdet fra 2002 og bakover ligger i det fri. I stedet for 182 år med Høyesterettsavgjørelser er det snakk om en delvis fremstilling av fem år med dommer. Saken står altså i en vesentlig forskjellig stilling enn ved saksanlegget - og det foreligger ikke sikringsgrunn.

4.3 Det anførte hovedkrav

4.3.1 Generelt

Retten har kommet til at Lovdata har et hovedkrav på at data hentet fra DVD 2005, ca. 40 000 avgjørelser fra Høyesterett lagret hos de saksøkte, ikke kan publiseres og at Lovdata har et hovedkrav på at databasevernet respekteres herunder ved at dataene slettes. Det samme gjelder de 740 avgjørelsene som indirekte er hentet fra lovdatas online- database. Videre er det funnet sannsynliggjort et hovedkrav om at et betydelig antall sammendrag er vernet som åndsverk og ikke kan offentliggjøres uten samtykke fra Lovdata.

4.3.2 Sammenndragene

Sammenndragene er omtalt ovenfor i tilknytning til manglende sikringsgrunn. Dersom Lovdata dokumenterer sin rett til å gjøre kravet gjeldende vil rettspraksis.no forplikte seg til ikke å publisere sammenndragene for å få frem sakens prinsipielle spørsmål om tilgjengeliggjøring av Høyesterettsavgjørelsene.

4.3.3 Avveiningen mellom åndsverksloven § 14 og § 24

Det er allerede skrevet en del om avveiningen mellom § 14 og § 24 ovenfor. Kort oppsummert er poenget at § 14 må suppleres med de ytterligere tolkningsfaktorer som angitt ovenfor. Det må gjøres en samlet helhetsvurdering, der det avgjørende må være at dommer fra Høyesterett skal være tilgjengelig ikke bare for profesjonelle aktører med abonnement på Lovdata Pro, men for alle i samfunnet.

Det er nettopp dette som begrunner hvorfor § 14 unntar rettsavgjørelser for vern etter åndsverksloven. I denne vurderingen er det relevant å se hen til hva slags organ Lovdata egentlig er, og hvordan Lovdata har mottatt det aktuelle innholdet. I tillegg er det relevant å se hen til at det offentlige har innrettet seg slik at det kun er Lovdata som sitter på en komplett samling av det aktuelle materialet. I tillegg er det av betydning at rettspraksis.no har forsøkt å begjære avgivelse av de aktuelle avgjørelsene uten å lykkes.

4.3.4 Betydningen av at Lovdata er et offentligrettslig organ eller utfører formidlingsoppgaven på vegne av det offentlige

Lovdata er et offentlig organ selv om det i navnet er en stiftelse. Poenget i vår sak er imidlertid at Lovdata har operert uten konsesjon og uten vilkår som enhver annen aktør ville ha blitt pålagt. I tillegg har man hatt en eksklusiv ordning, der samtlige andre som har bedt om tilsvarende avgivelse av dommer fra domstolene har fått avslag. For både tingrettene og Høyesterett har avgivelsen utelukkende vært basert på muntlige avtaler, og både tingretter og lagmannsretter har skrevet sammendrag og lagt inn informasjon som kun er blitt formidlet til Lovdata. Dette utgjør tusenvis av dommertimer som har vært til fordel for Lovdata – og ingen andre.

I vår sak er det perioden 2003-2007 som står helt sentralt. Det er oppsiktsvekkende at Lovdata ikke selv har opplyst at man har hatt muntlig avtale med Høyesterett om en direkte kryptert linje der man har mottatt avgjørelser på løpende bånd, og at ordningen har vært eksklusiv.

De ankende parter ber Lovdata opplyse hvor mange avgjørelser fra Høyesterett man mottok i perioden 1987 til 2007. I tillegg bes opplyst hvor mange avgjørelser Lovdata samlet har mottatt fra tingretter og lagmannsretter i digital form frem til 2008. Dette er snakk om tusenvis av avgjørelser som ingen annen aktør har fått tilgang til.

Først i 2008 begynte domstolene med avgivelse av dommer til andre aktører enn Lovdata. Ordningen har imidlertid ikke virket bakover i tid, slik at det kun er Lovdata som har den fulle samlingen tilbake til 1987 for Høyesteretts vedkommende. Lovdata har altså fortsatt et aktivt konkurransefortrinn sett opp mot konkurrentene. Lovdata hadde heller ingen vilkår knyttet til den eksklusive ordningen som varte frem til 2008, og hadde ikke konsesjon fra Datatilsynet til å behandle avgjørelsene - dette til tross for at man mottok avgjørelsene i uanonymisert form og endog avgjørelser unntatt offentlighet.

I offentlighetsloven § 2 litra d) heter det at rettssubjekt der staten sitter med mer enn halvparten av styremedlemmene utgjør et offentlig organ i lovens forstand. Dette gjelder ikke der subjektet driver konkurranse på samme vilkår som private. Her bygger kjennelsen som påpekt ovenfor på feil vurderingstema. Det er ikke tilstrekkelig å konstatere at det er konkurranse i markedet, Lovdata må operere på like vilkår.

I tillegg til det som er påpekt ovenfor, må det fremheves at Lovdata tilbyr et rettslig informasjonssystem. Lovdata har overtatt publikasjonen av Norsk Lovtidend. Alle lover og forskrifter er samlet hos og publiseres hos Lovdata. Norsk lover trår i kraft først etter at Lovdata har lagt den ut på sin nettside. Som en leverandør av et rettslig informasjonssystem er dette selvsagt et enormt konkurransefortrinn. Det fremgår av Lovdata årsmeldinger at de har millioner av treff bare på denne delen av sin tjeneste, og at denne gratistjenesten "...er blant Norges mest besøkte nettsteder og et nettsted svært mange har et forhold til", ref faktisk utdrag side 324. Bare dette alene utgjør et vesentlig konkurransefortrinn, og en klar utøvelse av offentlig myndighet. Det er ingen annen aktør i markedet som kan tilby noe tilsvarende, og enhver profesjonell aktør vil benytte denne tjenesten. I tillegg har Lovdata altså mottatt dommer over en årrekke basert på en eksklusiv ordning. I saken ligger det en rekke eksempler på at andre aktører, herunder Gyldendal Rettsdata ber om tilsvarende tilgang til dommer – men får avslag. Disse øvrige aktørene blir både av Domstolsadministrasjonen og Høyesterett henvist til Lovdata, som er den eneste som sitter på et komplett domsarkiv.

Som stiftelse er Lovdatas formål å være en allmenntilgjengelig institusjon, og virksomheten skal ikke være basert på fortjeneste. Stiftelsen ble opprettet av Justisdepartementet og det juridiske fakultet, som også skjøt inn startkapitalen. I styret sitter fem medlemmer, hvorav statlige organer oppnevner hvert sitt medlem: Justisdepartementet, Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo og Stortinget.

Vilkårene etter offentleglova er således oppfylt. Lovdata er et offentlig organ. Ingen privat aktør ville fått en muntlig avtale med Høyesterett om en direkte kryptert linje med direkte oversendelse av avgjørelser gjennom 20 år, uten konsesjon eller noen klare vilkår. Det samme gjelder for tingretter og lagmannsretter. Dette ble veldig klart da man etter gjenbruksdirektivet var nødt til å åpne opp for bredere avgivelse av dommer fra og med 2008. Det ble da innført en rekke vilkår og forutsetninger for avgivelse, og Datatilsynet krevde konsesjon fra alle involverte. Dette hadde ikke vært nødvendig for Lovdata, som alle har oppfattet som et offentlig organ.

I kjennelsen er det vist til vurdering av Sivilombudsmannen. Den saken reiste imidlertid ikke opp noen av problemstillingene som er aktualisert i vår sak. Det har heller ikke vært lett å fremskaffe informasjon om muntlige avtaler som ikke er dokumentert noe sted. De ankende parter legger til grunn at lagmannsretten må gjøre en selvstendig prøving av dette spørsmålet.

For vår sak er det imidlertid ikke nødvendig å konkludere med om Lovdata er et offentlig organ eller ikke.

Det springende punkt er at Lovdatas rolle som eksklusiv mottaker og eneste aktør med dette materialet ikke har noen berettiget forventning om et databasevern som innebærer at man må betale over 12.000 kroner for å gjøre seg kjent med gjeldende rett gjennom Høyesterettsavgjørelser.

Byfogden har vist til at forarbeidene forutsetter at offentlige organer kan sammenstille dokumenter og oppnå et databasevern. Dette er imidlertid en så sterk forenkling at det blir galt. De samme forarbeidene som fremheves i kjennelsen uttaler uttrykkelig at det må gjøres en konkret vurdering også i disse tilfellene. Informasjonsplikten hos det offentlige og de som agerer på det offentliges vegne er sterkt fremhevet i forarbeidene. Det samme gjelder prinsipper om meroffentlighet, og at avgivelse av informasjon til en part innebærer at andre parter har krav på lik tilgang på de samme vilkår.

I dette tilfellet er det snakk om dokumenter som helt eksplisitt er unntatt vern under åndsverksloven, og som ligger i kjernen av det offentliges utøvelse av selve statsmakten. Som eneste forvalter av dette materialet har Lovdata ikke bare en begrenset rett til tilbakehold, men en aktiv plikt til å gjøre materialet tilgjengelig på sine nettsider.

4.3.5 Privat samling med 740 dommer fra 2006-7

Kjennelsen drøfter kun det kvantitative ved denne samlingen, altså hvor mange prosent av totalen for perioden det er snakk om. Byfogden vurderer ikke spørsmålet om denne private samlingen overhode er gjenstand for databasevern slik Lovdata har anført.

Her er det snakk om en privat samling, hvor det er lastet opp til rettspraksis.no 740 av totalt 2212 avgjørelser fra perioden 2006-7 (tallene kan leses fra tabell på side 268 i det faktiske utdraget). Dette utgjør igjen 16% av fem-års perioden etter byfogdens beregninger.

I en digital verden der Norsk Retstidende ikke engang trykkes i papir, men kun publiseres i digital form på Lovdata er det fortsatt ingenting i veien for at enkeltpersoner over tid bygger opp egne domssamlinger eller deler disse med andre. For slike begrensede uttrekk gjelder databasevernet kun der handlingen er gjort gjentatt og systematisk, samt at dette urimelig tilsidesetter fremstillerens legitime interesser. I vår sak er det vist til at professor Olav Torvund eksempelvis har lagt ut på Internett sin domssamling fra Lovdata slik det fremgår av sidene 97 til 141 i det faktiske utdraget, hvorav 1767 dommer bare fra Høyesterett.

Byfogden har ikke vurdert lovens kriterier slik de fremgår av § 24 i åndsverksloven. Dette er ikke et uttrekk som henter ut alle avgjørelsene, men gjelder dommer som ligger over ti år tilbake i tid, og som gjelder kun enkelte av avgjørelsene fra perioden. En person som laster ned dette og dermed bygger opp sin egen domssamling gjør dette ved å hente ut den enkelte avgjørelse som ikke har vern som åndsverk, ref § 14, og som fritt kan benyttes. I dette tilfellet er det ikke påvist noe slik systematisk uttrekk som loven krever, eller noen skade på Lovdatas hånd.

I alle tilfelle gjelder den samme vurdering mellom § 14 og § 24 her som for de øvrige dommer i saken før 2008.

4.3.6 Konklusjon

Lovdata har ikke noe databasevern for Høyesterettsavgjørelser mottatt under den særskilte muntlige eksklusive ordning som løp frem til 2008. Det foreligger ikke noe hovedkrav som kan begrunne en midlertidig forføyning rettet mot slikt materiale som publiseres på rettspraksis.no.

Byfogden har ikke foretatt noen reell vurdering av domssamlingen som omfatter enkelte avgjørelser fra 2006-7 – totalt 740. Det er ikke grunnlag for å si at samlingen er resultatet en systematisk eller gjentatt uthenting. Uansett omfattes samlingen av avsnittet ovenfor og faller av den grunn utenfor databasevernet.

4.4 Forholdsmessighetsvurderingen

Det er også et krav om at en forføyning ikke kan være uforholdsmessig.

Tvisteloven § 34-1 annet ledd slår fast at forføyning ikke kan besluttes dersom den skade eller ulempe saksøkte påføres ved forføyningen står i et åpenbart misforhold til den interesse saksøkeren har i at det blir besluttet midlertidig forføyning.

I juridisk teori, er det antatt at saksøkers forhold også her vil måtte tas i betraktning. Det vises til *Flock Midlertidig sikring 2011*, s. 112 flg. hvor det blant annet fremgår:

"Det vil nok særlig være saksøkerens forhold som kan føre til at retten 'ikke' treffer avgjørelse om midlertidig forføyning, selv om vilkårene i tvl. § 34-1 skulle være oppfylt. Dersom han har hatt lang tid på seg for å finne en løsning, eventuelt ved bruk av domstolene, vil han stå svakere om han først i tolvte time begjærer midlertidig forføyning.

[...]

Ved siden av passivitet, kan det tas hensyn til at saksøkeren kunne ha avverget situasjonen ved å forholde seg annerledes."

Som også redegjort for ovenfor, kunne en forføyning vært avverget dersom Lovdata hadde tatt kontakt med de ankende parter forut for innsendelsen. Det vises her til at Ljone og Lie faktisk lukket tilgangen til rettspraksis.no med en gang de ble kjent med begjæringen.

Lovdatas sak har endret karakter fullstendig fra hva Lovdata anførte ved saksanlegget. Sett som en helhet, der en igjen må se på vurderingstemaene som tilsier at § 14 skal slå gjennom overfor § 24, så er det ikke proporsjonalt med en midlertidig forføyning mot fem år med ufullstendig gjengivelse av Høyesterettsavgjørelser. Lovdata mister ikke en eneste abonnement på dette, og ingen profesjonell aktør vil laste ned data herfra for å tilby konkurrerende tjeneste med Lovdata når det komplette innholdet kan hentes fra dataplater som ligger på biblioteket.

5. SAKSKOSTNADER

I det alt vesentlige var det rettspraksis.no som vant saken for byfogden. Lovdata krevde fjernet samtlige avgjørelser fra rettspraksis.no og tok seg ikke engang bryet med å kontakte de ankende parter før saksanlegget. Først samme uke som de muntlige forhandlinger

erkjente Lovdata at avgjørelser fra 2002 og bakover falt utenfor databasevernet. Fra å gjelde 182 år med avgjørelser, er det i praksis kun snakk om fem år.

Rettspraksis.no har altså vunnet frem med det vesentlige av sitt krav, og Lovdata har tapt tilsvarende. Rettspraksis.no skulle ha blitt tilkjent sakens kostnader.

Saken ville ha hatt et langt mindre omfang – og mest sannsynlig vært fullstendig unngått – om Lovdata hadde tatt seg bryet med å kontakte rettspraksis.no i forkant av begjæringen. Dette gjelder spesielt når det begjæres en *ex parte* kjennelse, der rettspraksis.no aldri fikk anledning til kontradiksjon.

I Lovdatas begjæring om midlertidig forføyning ble det eksplisitt uttalt at saken kun gjaldt databasevernet, og ikke vern av åndsverk: "Vår sak gjelder som nevnt *databasevernet* etter åvl. § 43, og ikke vern av *åndsverk* etter åvl. § 2, jf. § 1" (Lovdatas uthevelser).

Lovdatas anførsel om at sammendragene nøt vern ble altså fremsatt først under de muntlige forhandlinger, og uten noen dokumentasjon på at Lovdata sitter på rettighetene til sammendragene bakover i tid. Som presisert ovenfor vil rettspraksis.no godta kravet på dette punkt når Lovdata har fremlagt dokumentasjon på at man rette kravshaver.

Sammendragene kan med andre ord ikke danne grunnlag for noe krav på sakskostnader.

Samlet sett skulle rettspraksis.no bli tilkjent sakens omkostninger.

Under alle omstendigheter skulle Lovdata ikke blitt tilkjent omkostninger.

6. PÅSTAND

Det nedlegges slik

påstand:

1. Forføyningen oppheves.
2. Håkon Wium Lie og Fredrik Ljone tilkjennes sakens kostnader for byfogden og lagmannsretten.

Denne anke er lastet opp i Aktørportalen.

ADVOKATFIRMAET SCHJØDT AS

Halvor Manshaus
advokat

18.10.2018

Norsk Retstidende på papir er historie | Advokatbladet

KONTAKT ([HTTP://WWW.ADVOKATBLADET.NO/ADVOKATBLADET/](http://www.advokatbladet.no/advokatbladet/))ANNONSEINFO ([HTTP://WWW.ADVOKATBLADET.NO/ANNONSER/](http://www.advokatbladet.no/annonser/))(<https://www.facebook.com/Advokatbladet-219438618117212/?fref=ts>)(<http://www.twitter.com/advokatbladet>)(<http://instagram.com/advokatbladet/>)

Advokaten

(<http://www.advokatbladet.no>)

Datalex: Beste dokumenthåndterings-, saksbehandlings – og regnskapssystem.

(<http://www.advokatbladet.no/wp-content/plugins/adrotate-pro/adrotate-out.php?track=OTMsMCwwLGh0dHBzOi8vd3d3LmRhdGFsZXhz b2Z0d2FyZS5uby8>)NYHETER ([HTTP://WWW.ADVOKATBLADET.NO/CATEGORY/NYHETER/](http://www.advokatbladet.no/category/nyheter/))JUSNYTT ([HTTP://WWW.ADVOKATBLADET.NO/CATEGORY/JU%C2%A7NYTT/](http://www.advokatbladet.no/category/ju%C2%A7nytt/))PROFILER ([HTTP://WWW.ADVOKATBLADET.NO/CATEGORY/PROFILER/](http://www.advokatbladet.no/category/profiler/))TEMA ([HTTP://WWW.ADVOKATBLADET.NO/CATEGORY/TEMA/](http://www.advokatbladet.no/category/tema/))MENINGER ([HTTP://WWW.ADVOKATBLADET.NO/CATEGORY/MENINGER/](http://www.advokatbladet.no/category/meninger/))BØKER ([HTTP://WWW.ADVOKATBLADET.NO/CATEGORY/BOKER/](http://www.advokatbladet.no/category/boker/))

EBLAD

EVENTS ([HTTP://WWW.ADVOKATBLADET.NO/EVENTS/](http://www.advokatbladet.no/events/))

SISTE NYTT 16. OKTOBER 2018 | – DET ER I AFRIKA DET SKJER NÅ!

søk ...

FORSIDE ([HTTP://WWW.ADVOKATBLADET.NO](http://www.advokatbladet.no))NYHETER
([HTTP://WWW.ADVOKATBLADET.NO/CATEGORY/NYHETER/](http://www.advokatbladet.no/category/nyheter/))

ADVOKATBLADET OG JUSNYTT

Norsk Retstidende på papir
er historie

Helt frem til 1969 trykket Norsk Retstidende karakterene til alle uteksaminerte juridiske kandidater, forteller redaktør Nils Erik Lie.

3. MARS 2016

Tekst og foto: Nina Schmidt
(mailto:nina@advokatbladet.no)

Etter 180 år er papirutgaven av Norsk Retstidende lagt ned. Men tidsskriftet fortsetter i digital form, med nye eiere.

– Det er vemodig at en tidsalder er forbi, medgir Nils Erik Lie (73), som har vært redaktør av Norsk Retstidende siden 2012.

Rettighetene til tidsskriftet er nå overdratt fra Advokatforeningen til Lovdata. Lovdata overtar navnet Norsk Retstidende, mens Advokatforeningen beholder retten til de historiske versjonene frem til og med 2015-årgangen.

– I alle årene jeg har jobbet med jussen, så har Norsk Retstidende vært selve kilden. Man gikk til Retstidende i bokhyllen, og bladde i femårsregisteret for å se om man fant noe som kunne passe. Men det var før. Nå bruker også jeg Lovdata, jeg må innrømme det. Det er jo så mye raskere, sier Lie.

Den tidligere førstelagmannen i Borgarting lagmannsrett blir nå nettredaktør.

– Akkurat det synes jeg er litt morsomt. Abonentene kan glede seg. Den elektroniske versjonen av Norsk Retstidende blir veldig bra, sier

(<http://viewer.zmags.com/publication/f043823d#/f043823d/1>)

(<http://viewer.zmags.com/publication/f466eeeb#/f466eeeb/1>)

advokatjobb.no

Ledige stillinger

(<http://www.advokatforeningen.no/advokatjobb/>)

Advokat /

advokatfullmektig

(<https://www.advokatforeningen.no/advokatjobb/jobbannonser/helland-okt2018/>)

Advokatfirmaet
Helland
Ingebrigtsen

(<https://www.advokatforeningen.no/advokatjobb/job>)

Lie.

Han er veldig spent på hvordan leserne vil ta imot den nye, elektroniske versjonen.

– Vi vil ikke lenger være bundet av å skulle gi ut 64 sider som nå, men kan komme ut med en gang vi har en passe mengde nye avgjørelser. Retstidende vil derfor komme ut hyppigere enn før, forteller Lie.

I snitt har Norsk Retstidende kommet ut med 29 hefter i året de siste fem årene.

Opplaget sank

Det siste par tiårene har opplaget til Norsk Retstidende sunket som en stein: Mens opplaget i 1996 var på nærmere fem tusen eksemplarer, var opplaget i fjor på bare 820.

Ifølge tall fra Advokatforeningen, har opplaget minsket med om lag ti prosent årlig. Fra å gi betydelige inntekter til Advokatforeningen fra 1997 til 2011, har bladet i de seneste årene gått med underskudd.

Den elektroniske versjonen av Norsk Retstidende skal, som papirversjonen, inneholde kortfattede sammendrag av «alt av interesse fra Høyesterett», som det heter på bladets forside, i tillegg til selve avgjørelsene. Sammendragene viser hva som har vært de sentrale faktiske og rettslige problemstillingene i hver enkelt sak, og hvordan disse er avgjort.

– Alt som behandles i avdeling, først og fremst dommer, men også kjennelser, og omtrent alt av begrunnede avgjørelser fra ankeutvalget, er med. Altså alt som kan tenkes å ha rettskildeværdi, sier Lie.

Som redaktør følger han Høyesteretts avgjørelser tettere enn de fleste, og har merket seg mange endringer over tid. For eksempel at dommene nå, i større grad enn før, står på egne ben.

bbannonser/helland-
okt2018/)

Advokater/advokatfullme
ktiger

(<https://www.advokatforeningen.no/advokatjobb/jobbbannonser/okland-okt2018/>)

ADVOKATFIRMAET

Ø K L A N D

(<https://www.advokatforeningen.no/advokatjobb/jobbbannonser/okland-okt2018/>)

Er du vår nye
kontorfelle?

(<https://www.advokatforeningen.no/advokatjobb/jobbbannonser/oslo-advokatfellesskap-okt2018/>)

(<https://www.advokatforeningen.no/advokatjobb/jobbbannonser/oslo-advokatfellesskap-okt2018/>)

Se flere stillinger

(<http://www.advokatjobb.no>)

Uendelig grundige

– Før fikk man ikke alltid ordentlig grep på alle sider av saken ved bare å lese høyesterettsdommen. Derfor var det ofte nødvendig også å gjengi deler av underinstansenes avgjørelser. Dommene er uendelig mye grundigere nå. Faktum og relevante lovbestemmelser gjengis, og det sies gjerne litt generelt om rettstilstanden på det enkelte området. Tilnærmingen til konfliktsituasjonen i saken er bredere, og mer generell, samtidig som tilfanget av relevante rettskilder er et helt annet i dag enn for få tiår siden. De lengste dommene er store, intellektuelle arbeider, og til tider ganske imponerende, sier Lie.

Historisk sus

Norsk Retstidende var Norges første, juridiske tidsskrift da det første gang kom ut i 1836.

Redaktør Nils Erik Lie har skrevet en «nekrolog» i den aller siste papirutgaven, som kom ut i begynnelsen av februar. Her er noen utdrag:

«Første årgang var «redigeret af Advocaterne ved Norges Høiesteret». Allerede året etter ble ansvaret overtatt av Høyesterett selv, med assessorene Lasson, Winther-Hjelm og Andresen som redaktører i tur og orden frem til 1870.

I 1871 ble Norsk Retstidende slått sammen med Den norske Sagførerforenings tidsskrift «Ugeblad for Lovkyndighed, Statistik og Statsøkonomi», som hadde inneholdt både domsreferater og juridiske avhandlinger. Foreningen ble utgiver, og redaksjonen ble overtatt av den unge høyesterettsadvokat Emil Stang, senere statsminister og høyesterettsassessor, som ble sittende i redaktørstolen frem til 1909.

I 1908 overtok Den norske Advokat- og Sagførerforening alle rettigheter til Norsk Retstidende, og sørget for en modernisering. Blant

(<https://www.snapchat.com/add/peder-aas>)

ADVOKAT-TV

TWITTER

annet ble bladet fra da av satt med latinske – ikke gotiske – typer.

Høyesterettsadvokat Jens Michael Lund ble tilsatt som redaktør, og beholdt vervet til bladet gikk inn under annen verdenskrig. Redaktørvervet gikk videre til høyesterettsadvokatene Chr. L. Jensen, Trygve Norman og Hans Stenberg-Nilsen og fakultetsbibliotekar Pål A. Bertnes, inntil undertegnede overtok i 2012.

Foreningen kan være fornøyd med at den i over 100 år har sørget for at norske jurister har kunnet følge med på Høyesteretts avgjørelser», skriver Nils Erik Lie.

Rt-henvisning blir HR-nummer

«Den tradisjonelle Rt-henvisningen med år og sidetall erstattes av det allerede eksisterende HR-nummeret.

For saker før 2016 kan man selvsagt fortsatt bruke Rt-henvisningen, men fra og med 2016 vil HR-nummeret være den mest presise henvisningen til en høyesterettsavgjørelse.

Det finnes kun én sak for hvert nummer.

Den avsluttende bokstaven angir hva slags avgjørelse det er: HR-2016-106-A er en avdelingssak, HR-2016-76-U er en avgjørelse fra ankeutvalget. Et nummer som avsluttes med **S** er en storkammersak, og et nummer som avsluttes med **P** er en plenumsak».

Kilde: Lovdata

(https://lovdata.no/artikkel/norsk_retstidende_bli_r_elektronisk_i_2016/1660)

Jus-tweets

A Twitter list by
@Advokatbladet

Oppdateringer fra en liste opprettet av Advokatbladet.

Espen Rekked

@EspenRekked:

Ein sterk kandidat til årets TV-aksjon:
dn.no/avisen/dn-2018...

...

...

...

5s

Baard Amunds

@baardamunds:

Umulig å ikke la seg imponere av Tesla.
dn.no/motor/tesla-mo...

(<http://www.advokatbladet.no/nyhetsbrev2/>)

FØLG OSS PÅ FACEBOOK

DETTE NETTSTEDET REDIGERES ETTER REDAKTØRPLAKATEN OG LOV OM
REDAKSJONELL FRIHET.

ALT MATERIALE PÅ DISSE NETTSIDER ER UNDERLAGT OPPHAVSRETT.

LES OM PERSONVERN

([HTTP://WWW.ADVOKATBLADET.NO/2018/03/BEHANDLING-AV-
PERSONOPPLYSNINGER-I-ADVOKATBLADET/](http://www.advokatbladet.no/2018/03/BEHANDLING-AV-PERSONOPPLYSNINGER-I-ADVOKATBLADET/))

UTVIKLING: GROSS KURSSENTER AS ([HTTPS://WWW.GROSS.NO](https://www.gross.no))